SENIORRÅD & LOKAL PÅVERKAN

ESLÖV 9 NOVEMBER 2026

MALIN WENNBERG

Projektledare pensionärsråd

SENIORERNA

En av Sveriges största ideella organisationer,
närmare en kvarts miljon medlemmar
i nästan 700 lokala föreningar över hela landet,
samt Sveriges äldsta seniororganisation, bildad 1939.
Partipolitiskt och religiöst obunden.

Varför gick du med i SPF Seniorerna?

- Ta del av rikt aktivitetsutbud (32%)
- Träffa nya och gamla vänner (24%)
- Stötta SPF Seniorernas opinionsbildning och påverkan (22%)
- Utnyttja medlemsförmåner (7%)
- Tidningen Senioren (5%)

Källa: SPF Seniorernas medlemsundersökning 2020/2021, ca 40 000 svarande.

MEDLEMSENKÄT VALET 2026

GENOMFÖRDES 31 MARS – 16 APRIL 2026

2 322 SVARANDE
HÄLFTEN 71–79 ÅR
70 % KVINNOR

Boplats:

- en femtedel i landsbygd
- en dryg femtedel i småstad
- en dryg femtedel i mellanstor stad
- en dryg femtedel i storstad

Medlemsenkät
Intresse för parti och politik

- **Stort intresse för politik i allmänhet**

  Två tredjedelar (66 %) ganska eller mycket intresserade

- **Många beredda byta till äldrevänligt parti**

  Nästan en tredjedel (32 %) säkert/troligtvis välja parti som driver äldrefrågor

Medlemsenkät
Förtroende för politiker och partier

- **Många har svagt förtroende för politiker/partier**

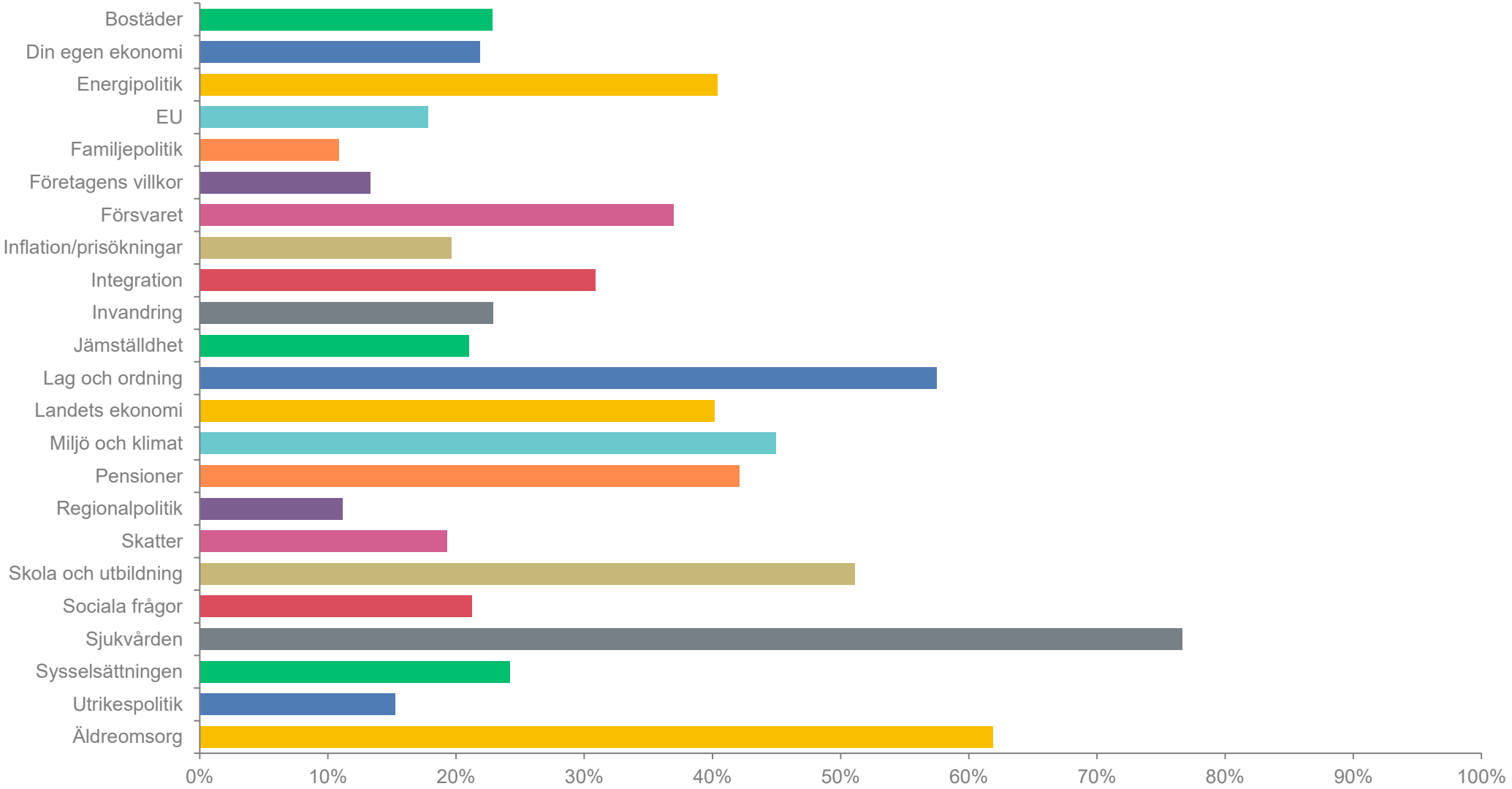
  En tredjedel (34 %) ganska litet eller mycket litet förtroende

- **Förändringar i välfärden + politiska klimatet**

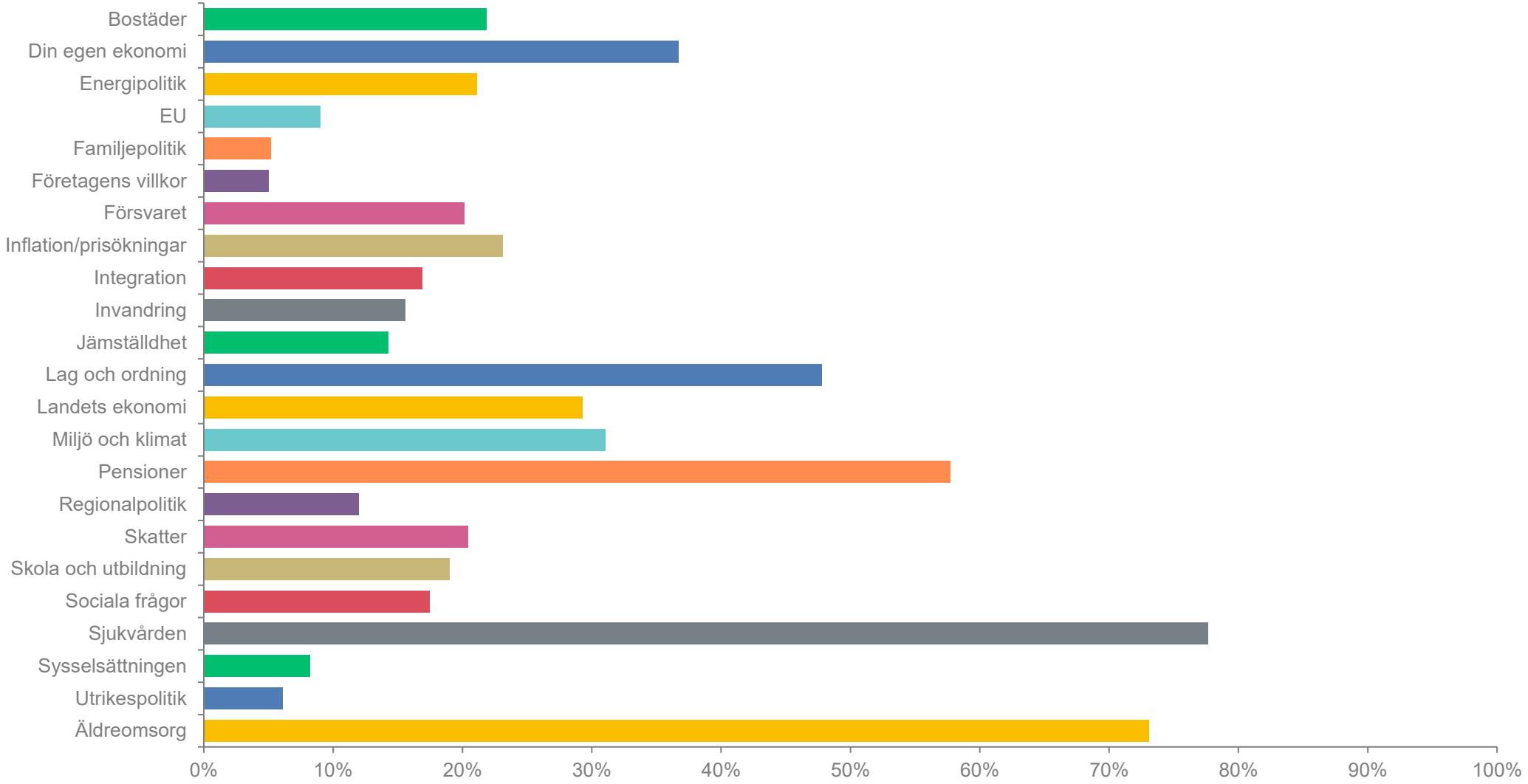
  Drygt hälften (57 %) påverkat förtroendet

- **40 % tycker politiker/partier inte förstår äldres livssituation**

Vilka samhällsfrågor tycker du är viktigast i riksdagsvalet – för Sverige?

Vilka samhällsfrågor tycker du är viktigast i riksdagsvalet – för dig som senior?

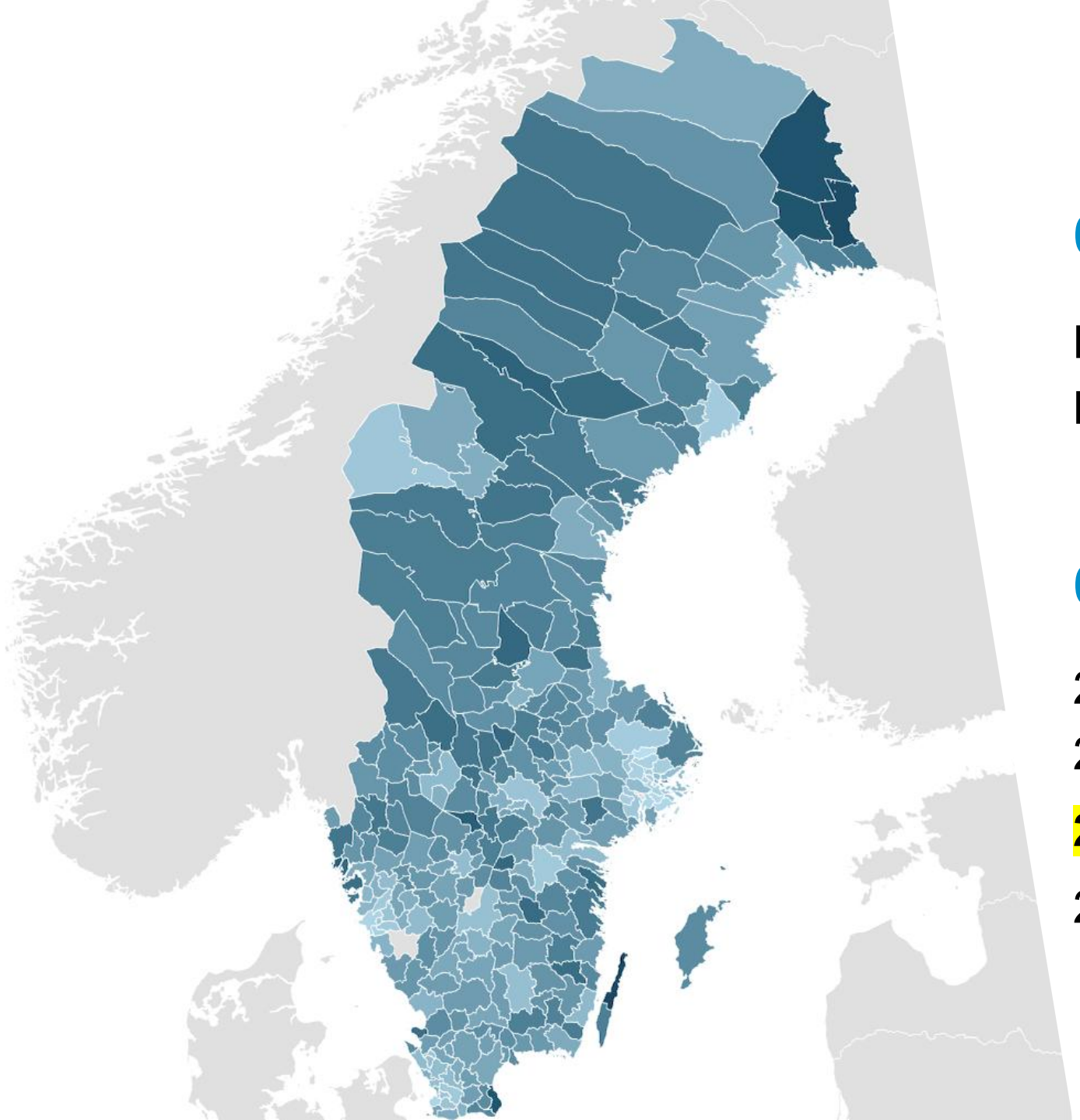
Efter valet
möjlighet att påverka

- 12 597 personer + ersättare valda till kommunfullmäktige
- 1 720 personer + ersättare valda till regionfullmäktige
- 349 personer valda till riksdagen

Kryssaensenior.se
gör det lätt att personkryssa seniora kandidater

65+ i Sverige 2026

Mer än var femte invånare

Mer än var fjärde väljare **28,5 %**

65+ politiker i riksdagen

2022: 3,7 % (13 av 349) efter valet

2026: 8,6 % (31 av 349) före valet

2026: 3,7 % (13 av 349) efter valet

2026: **4,0 %** (14 av 349) i dag

Vilka styr fyra år framåt? – få koll på läget

- Kartlägg **partiernas** löften
- Jmf. med SPF Seniorernas förslag!
- Vilka **ledamöter** har valts in?
- Vilka väljs till nämnder och styrelser?

- Vilka har vi en relation till?
- Vilka vill vi ha en relation till?

Pensionärsrådet
Seniorrådet

- En viktig arena för att påverka
- *En* viktig arena för att påverka

➢ Det finns fler…

Fler påverkansmöjligheter
Några exempel

- Uppvakta politiker
- Kampanjer
- Bjud in politiker till oss
- E-förslag
- Spökskriv en interpellation
- Media media media…

Sverige saknar lagstiftning

- Frivilligt med pensionärsråd
- Vi driver på för lagstiftning
- Kommunalt självstyre väger tungt

1992

1996

2014

Vad är ett pensionärsråd?

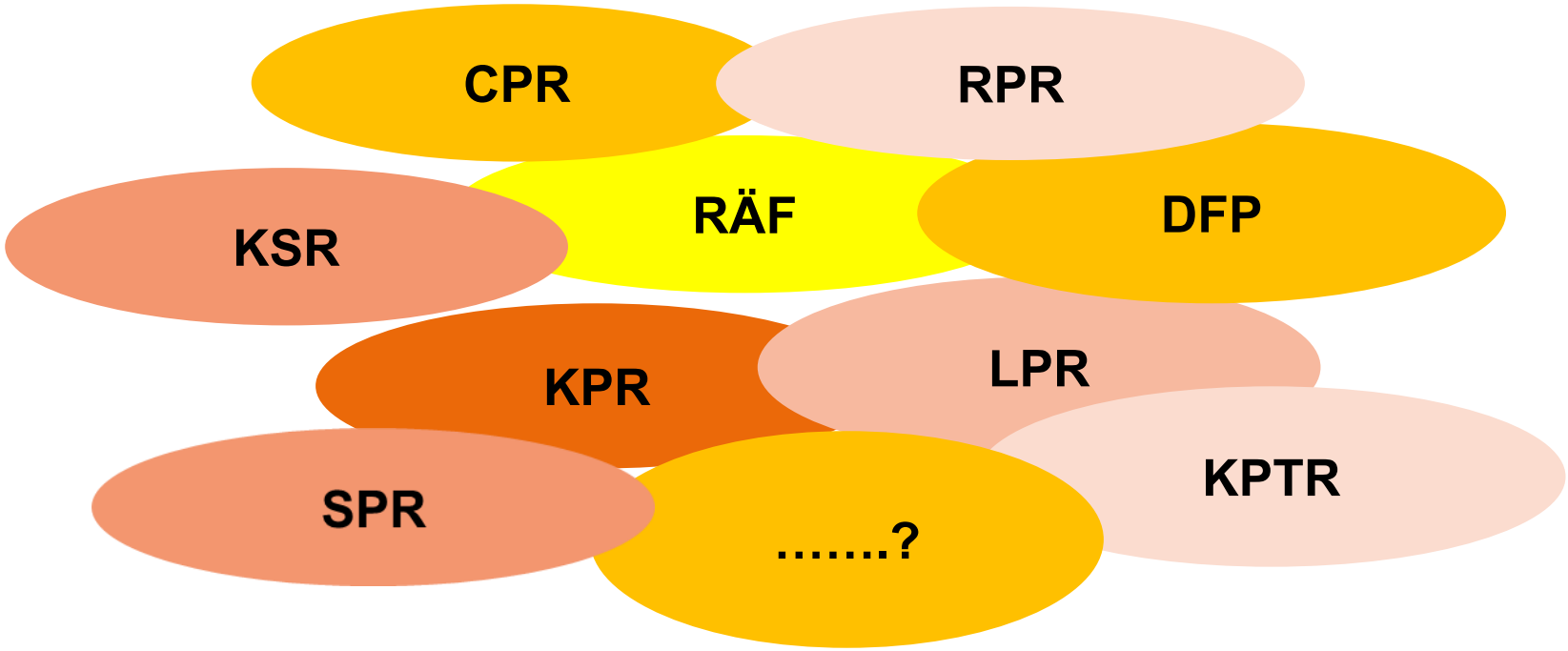
Pensionärsrådet är ett forum för samverkan där pensionärsorganisationer och kommunen eller regionen för dialog om frågor som påverkar äldres livsvillkor. Syftet är att stärka äldres inflytande och delaktighet i samhällsutvecklingen.

Så att beslutsfattare genom seniorers inflytande kan fatta mer välgrundade beslut.

”I pensionärsrådet har vi ett gemensamt uppdrag. Att ha ett äldreperspektiv på alla frågor”

Citat av socialnämndens/pensionärsrådets ordförande i Skellefteå

Pensionärsråd förkortas på många vis

Pensionärsråd saknas i några kommuner

Regionalt pensionärsråd

Grästorp
Höör
Kungsbacka
Mölndal
Oskarshamn
Sigtuna
Svalöv
Trelleborg
Östra Göinge
Ystad (2026)

Vilka kommuner/regioner saknar råd 2025?

Region Västernorrland
Region Jämtland Härjedalen

Argument för seniorråd

Deltagardemokrati

Ett ideal om att medborgarna ska vara aktiva i politiken på andra sätt än att enbart välja sina representanter i återkommande val

Konkret deltagardemokrati

- Medborgarförslag
- Folkinitiativ
- Samarbetsråd

Vanligaste samarbetsråden

- Pensionärsråd
- Funktionshinderråd

Medborgardialog eller samarbetsråd

- **Medborgardialog:** specifika frågor, personer framför sina egna åsikter.

- **Samarbetsråd:** en långsiktig och löpande dialog med de grupper i kommunen/regionen med stort behov av dess tjänster. Bör ha en representativ struktur, strategisk & övergripande karaktär.

Argument mot pensionärsråd

- Äldre är inte underrepresenterade i kommuner och regioner längre
- Alla intressen kan inte ha ett eget råd
- Äldre är ingen homogen grupp
- ✓ Diskussion om personliga spörsmål, kan vi inte ha råden till

Goda argument för pensionärsråd!

- Demokratin stärks
- God förankring – klokare beslut
- Stort behov av insatser från samhället
- Seniororganisationer representativa

Starkare seniorråd
- hur kommer vi dit?

Satsning på pensionärsråden

- Höja statusen på pensionärsråden
- Höja statusen på uppdraget

➢ Väl fungerande råd i hela landet

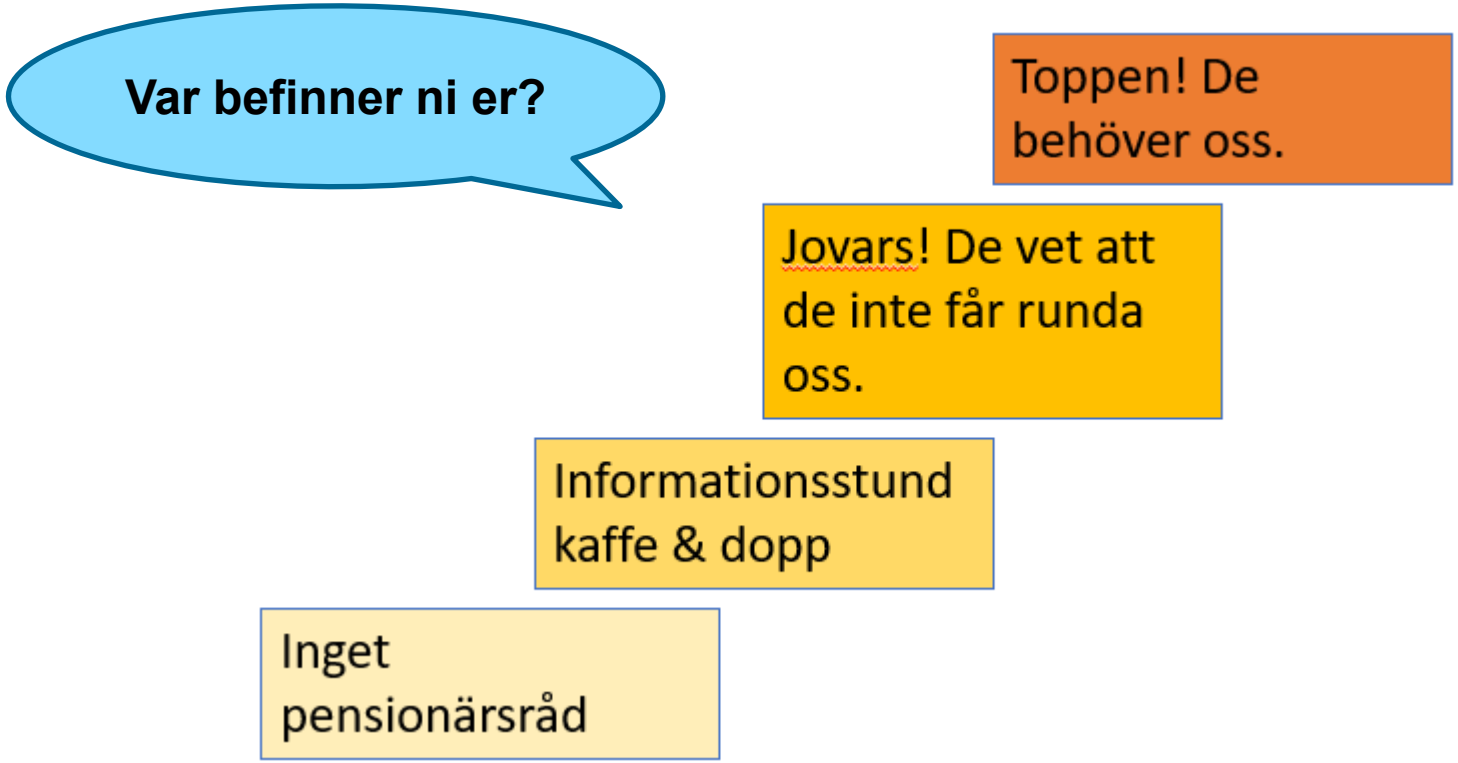
Ett viktigt uppdrag

Regeringens pensionärskommitté

Regionala pensionärsråd

Kommunala pensionärsråd

Pensionärsrådstrappan

Checklista för självskattning av pensionärsrådet

- Vilka förutsättningar ger kommunen/regionen?
- Hur jobbar vi själva?

➢ Handlingsplan

Förslag på mallreglemente till pensionärsråd i kommuner och regioner

Gemensamt förslag från PRO, SPF Seniorerna, SKPF Pensionärerna och RPG.

Fastställelse

Reglemente för kommunala/regionala pensionärsrådet skall fastställas av kommun-/regionfullmäktige.

Pensionärsrådets syfte och uppgift

Pensionärsrådet är ett forum för samråd och ömsesidigt utbyte [illegible]
alla frågor som pensionärernas villkor [illegible]

7 april 2025 SKR uppvaktas med mallreglemente för pensionärsråd

Så kan pensionärsrådens roll stärkas

Vid ett gemensamt studiebesök i Karlstad i våras tog SKR emot en serie förslag på hur pensionärsråden kan stärkas. SKR har gått igenom förslagen och kommer att tipsa sina medlemmar om dem.

Publicerat av SKR
23 september 2025

I april i år gjorde SKR och pensionärsorganisationerna PRO, SPF, SKPF och RPG ett gemensamt studiebesök i Karlstad. I samband med besöket tog SKR emot förslag till en mall för hur kommunala och regionala pensionärsråd kan få en stärkt roll och bli mer likvärdiga. I dag skiljer sig rådens utformning, funktion och arbete åt.

Detta vill pensionärsorganisationerna komma till rätta med, därav överlämningen av det så kallade mallreglementet.
SKR anser att reglementets syfte, att skapa mer likvärdiga förutsättningar för pensionärsråden, är lovvärd, och att det är mycket viktigt med god dialog mellan kommuner och regioner och dess äldre befolkning. Inte minst mot bakgrund av den demografiska utvecklingen

Sveriges Kommuner och Regioner

Vi har ett stort ansvar att stärka råden

- Kommuner och regioner ska ge oss goda förutsättningar genom bland annat bra reglementen - som ger reellt inflytande.

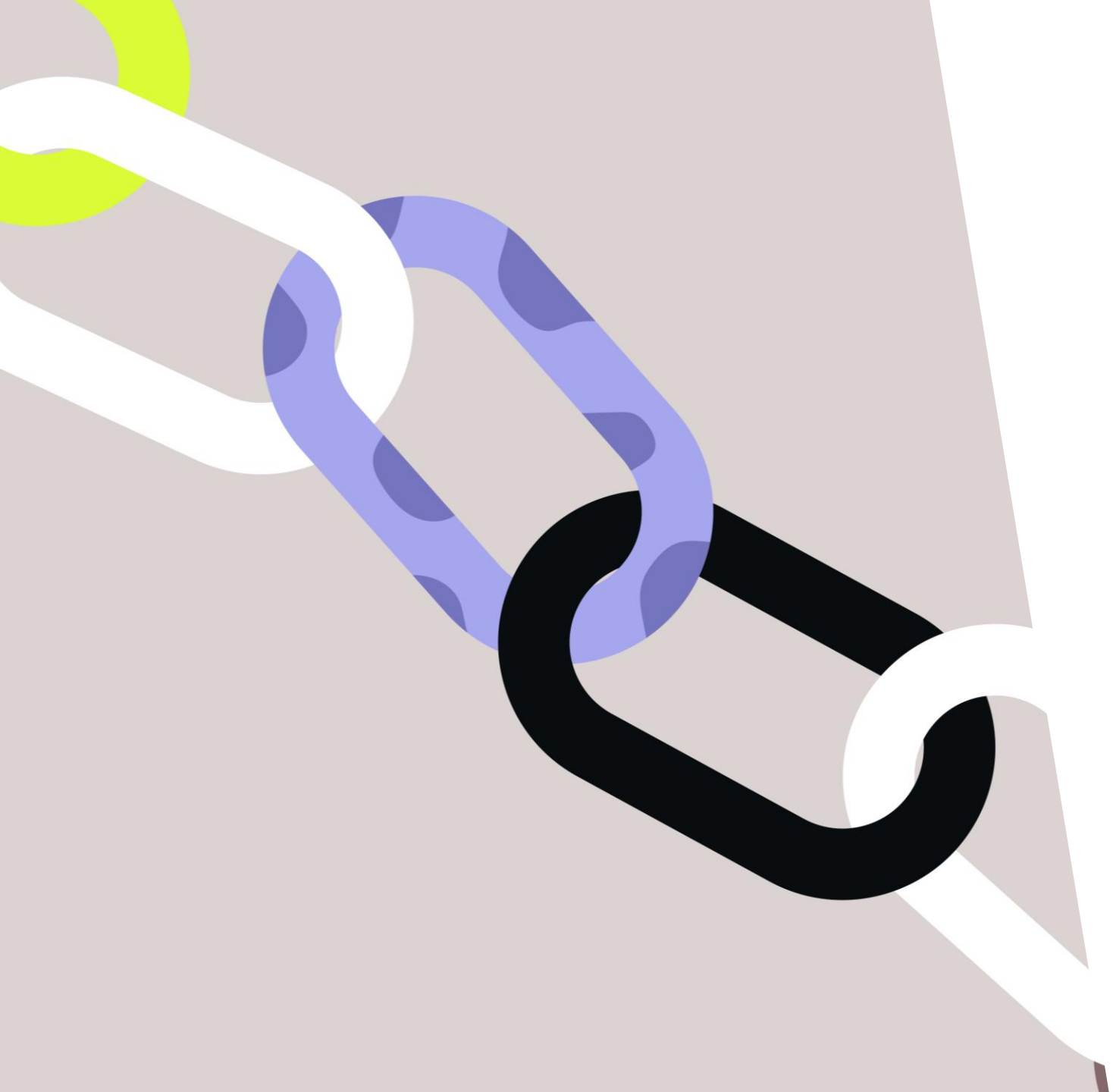
- SPF Seniorerna har ett stort ansvar att se till att vi använder seniorrådet på bästa sätt.

Kandidatprofil pensionärsråd
För valberedning/styrelse

- Intresse och engagemang
- Involvera och informera andra om arbetet
- God kontakt med styrelsen
- Uttrycka sig väl i tal och skrift
- Är digital (kan hantera dator)
- Kunskaper om samhällets uppbyggnad och styrning
- Samverkansinriktad
- Nyfiken & omvärldsintresserad
- Förstår medias roll i påverkansarbetet
- Agerar partipolitiskt oberoende
- Tid för uppdraget

Vi företräder seniorer

- Äldreperspektiv på alla frågor
- Konstruktiva
- Frågor som rör många
- Tala med gemensam röst på råden
- God förankring
- Partipolitiskt obundna

Jobba gemensamt

- Pensionärsrådet
- Föreningen
- Distriktet
- Förbundet

Strategi & målbild för pensionärsråden

- En arbetsgrupp under FS
- Enkäter (pågår)

- *Stående punkt på dagordningen*
- *En ansvarig i styrelsen*
- *Utbildning*

Enkät till Föreningarna

- Digital enkät
- Klarlägga föreningarnas uppfattningar och arbetssätt
- Sista svarsdag 5 november (men kommer förlängas)
- Sänds till föreningens ordförande
- Samråd med KPR-representanten

Engagera fler medlemmar

- Bjud in till intressanta diskussionsträffar
- Skapa arbetsgrupper

Samarbeta mera

- Organiserat samarbete
- Arbetsgrupper

”Vi vill bidra till en positiv utvecklingsspiral av hemtjänsten i hela Sverige”

SPF Seniorerna

HEMTJÄNSTINDEX

SPF SENIORERNA

ÅRETS VÄLFÄRDS-INSPIRATÖR 2025

Hemtjänstindex

- Mäter kvaliteten inom hemtjänsten, i alla kommuner
- Baseras på befintliga data, t ex från Socialstyrelsen
- Alla kommuner rankas, från 1 till 290
- Kommuner kan beställa rapportpaket

Det unika med Hemtjänstindex

...kvalitet inom hemtjänsten sammanställs, baserat på ***vetenskapliga metoder*** och med hjälp av mätexpertis

...den ***totala kvaliteten*** inom hemtjänsten sammanställs per kommun

...***kommuner*** ”på riktigt” ***kan jämföra sig med varandra***

...seniorer deltagit och pekat på vad som är ***viktigast*** och satt fingret på vad som är kvalité i hemtjänsten

Samarbetspartners

Initiativtagare:

Samarbetspartners:

Hemtjänstindex är utvecklat med stöd från Allmänna arvsfonden, referenskommuner, referensföretag och fler än 1 000 seniorer. Hemtjänstindex publiceras årligen sedan 2022

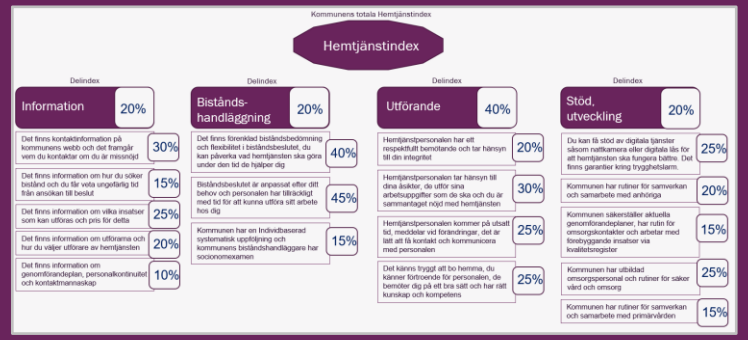
Hemtjänstindex

74 indikatorer totalt

Data från Socialstyrelsen

- Brukar-undersökningen
- Enhets-undersökningen
- Kommunenkät äldreomsorg
- Kommunenkät e-hälsa

Mätmodell

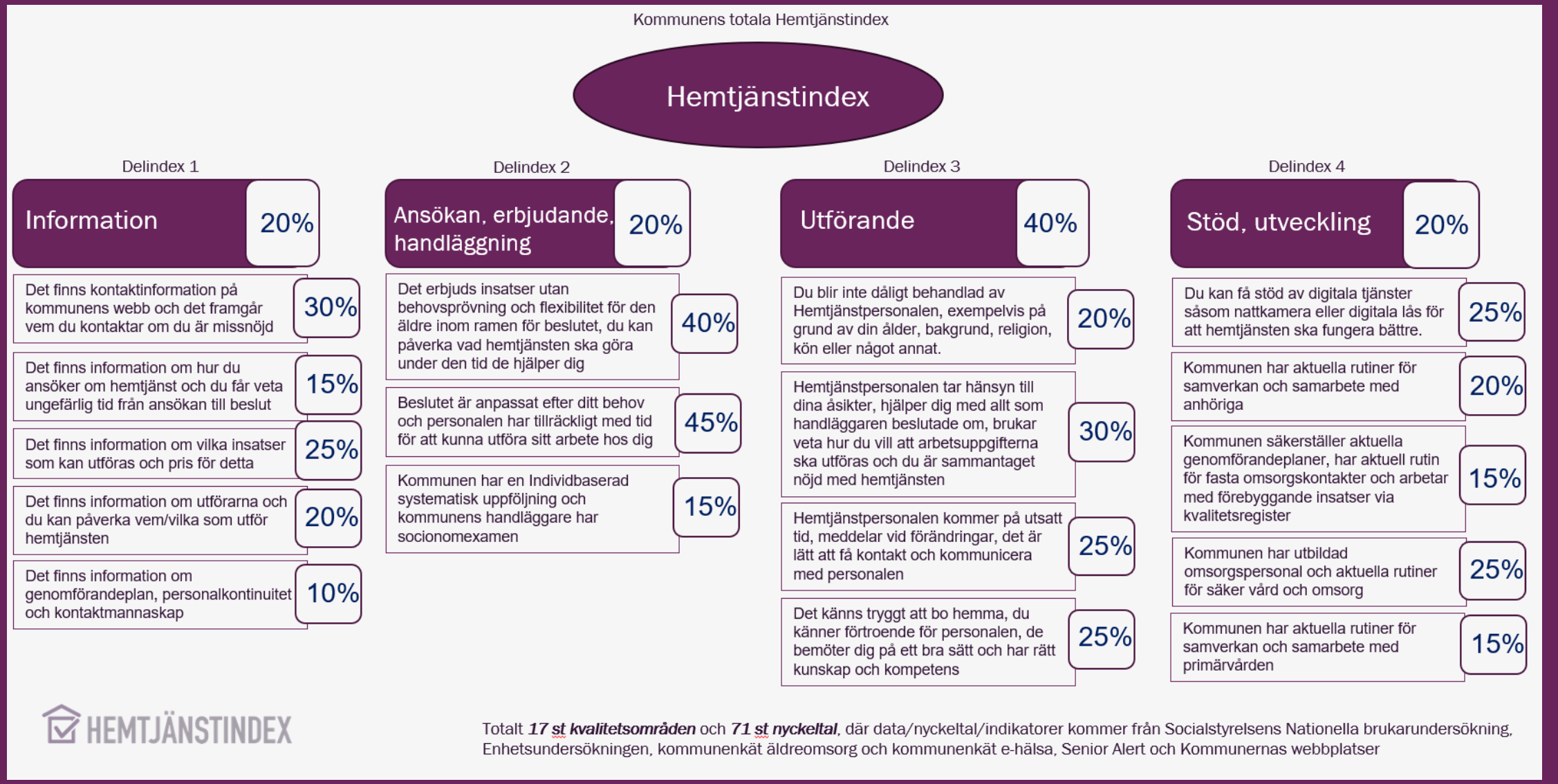
Övriga datakällor

- Webbplatser
- Senior alert

- Rankinglista alla 290 kommuner
- Rapporter/analyser per kommun

HEMTJÄNSTINDEX

Mätmodell 2026 – fyra delindex

HEMTJÄNSTINDEX

Totalt ***17 st kvalitetsområden*** och ***71 st nyckeltal***, där data/nyckeltal/indikatorer kommer från Socialstyrelsens Nationella brukarundersökning, Enhetsundersökningen, kommunenkät äldreomsorg och kommunenkät e-hälsa, Senior Alert och Kommunernas webbplatser

Vad kostar ett rapportpaket 2026?

Rapportpaket	upp till 15 000 invånare:	15–30 000 invånare:	30–70 000 invånare:	70–200 000 invånare:	Fler än 200 000 invånare:
Rapportpaket kommunnivå	31 000	41 000	51 000	61 000	71 000
Rapportpaket kommunnivå + Index per enhet/utförare	68 000	78 000	88 000	98 000	offert

Priser exklusive moms

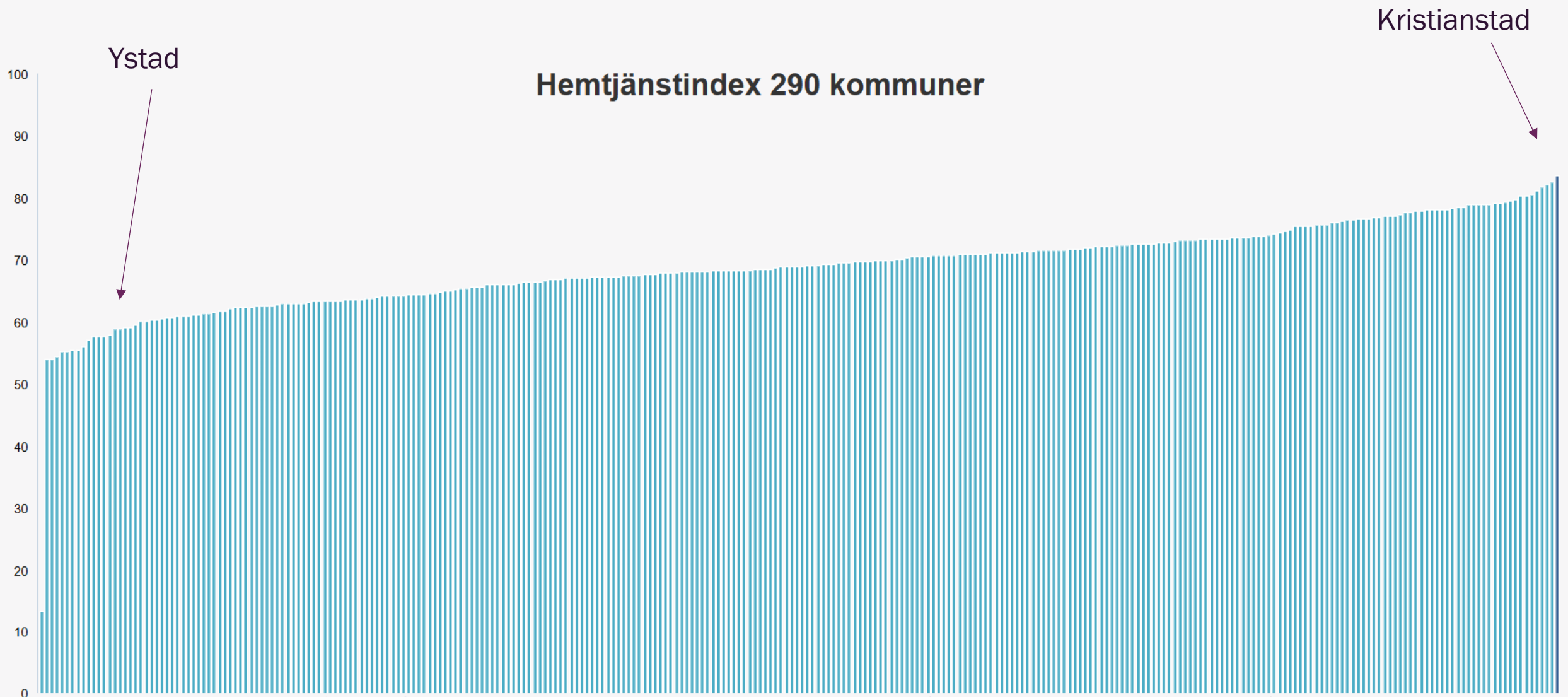
Hemtjänstindex 2025 – Topp 10 i Sverige

- Fyra kommuner av de 10 kommuner med högst resultat finns i Skåne

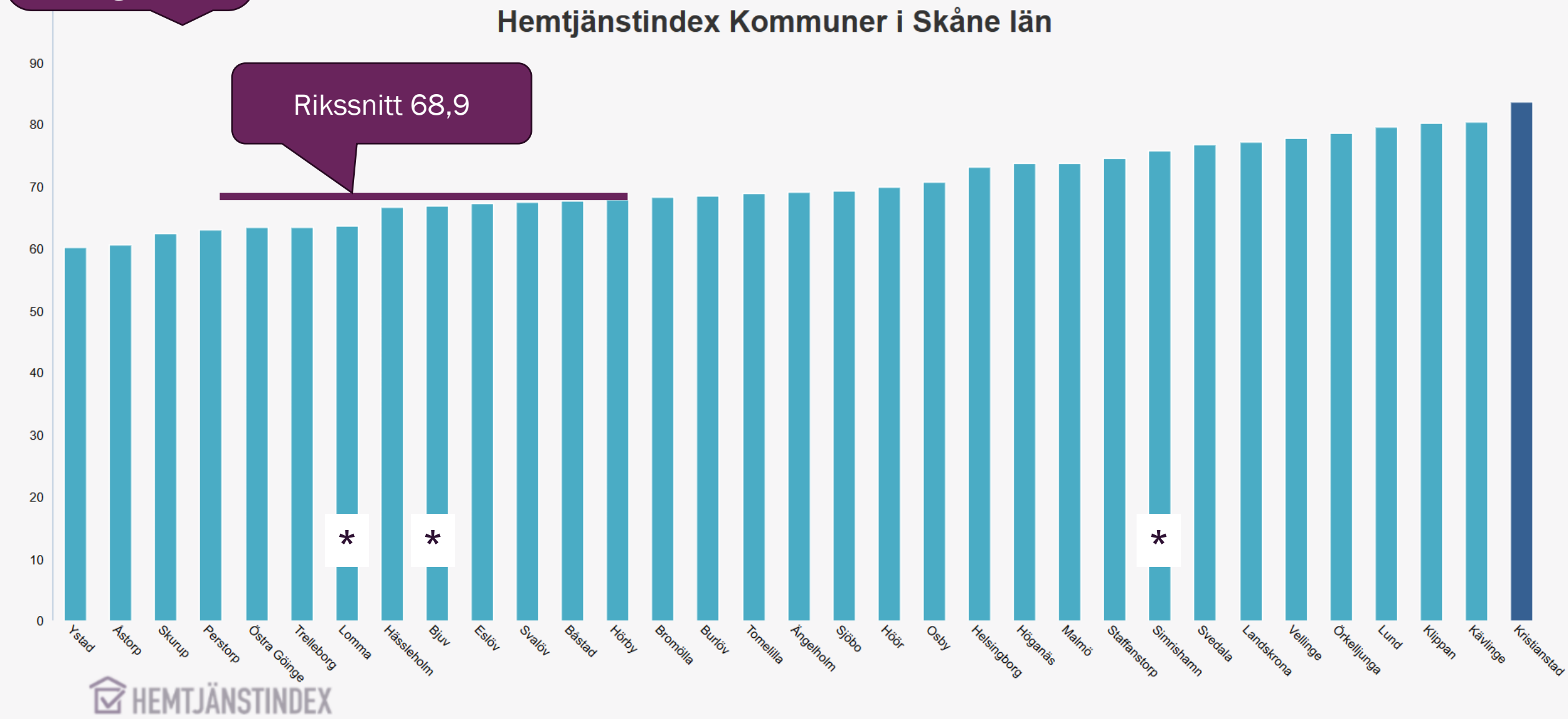
Placering 2025	Placering 2024	Placering 2023	Kommun	Län	Hemtjänstindex 2025	Index förändring	Data saknas
1	35	57	Kristianstad	Skåne län	84	+10.2	
2	48	131	Tjörn	Västra Götalands län	83	+10.5	
3	2	1	Halmstad	Hallands län	82	+2.0	
4	41	36	Fagersta	Västmanlands län	82	+9.3	
5	30	37	Tranås	Jönköpings län	81	+6.9	
6	11	51	Kävlinge	Skåne län	81	+3.4	
7	7	2	Växjö	Kronobergs län	80	+2.8	
8	18	122	Klippan	Skåne län	80	+4.6	El
9	20	18	Nacka	Stockholms län	80	+4.3	
10	8	7	Lund	Skåne län	80	+2.1	

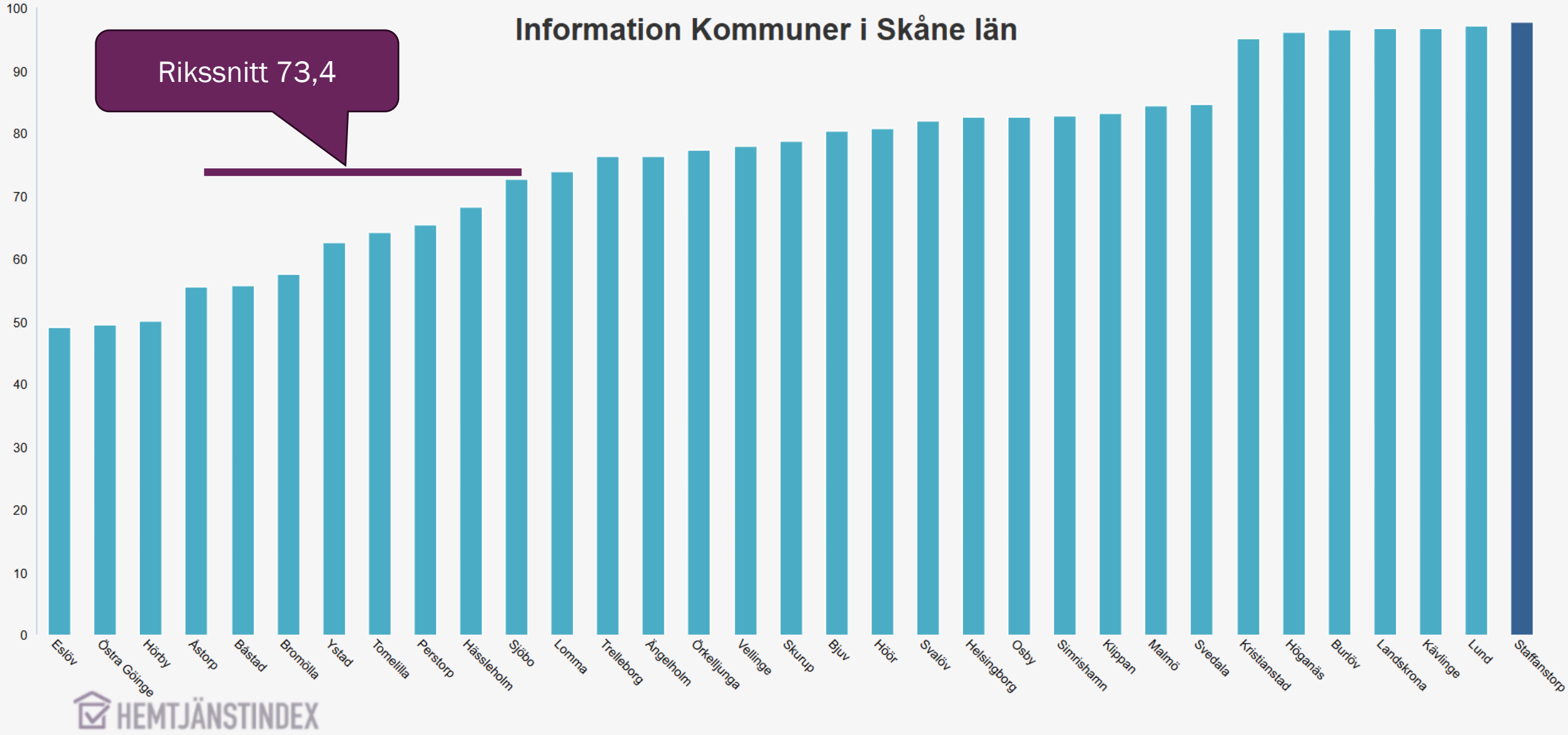
HEMTJÄNSTINDEX

Hemtjänstindex 2025 – Skånes län

* Data saknas vilket påverkat resultatet negativt

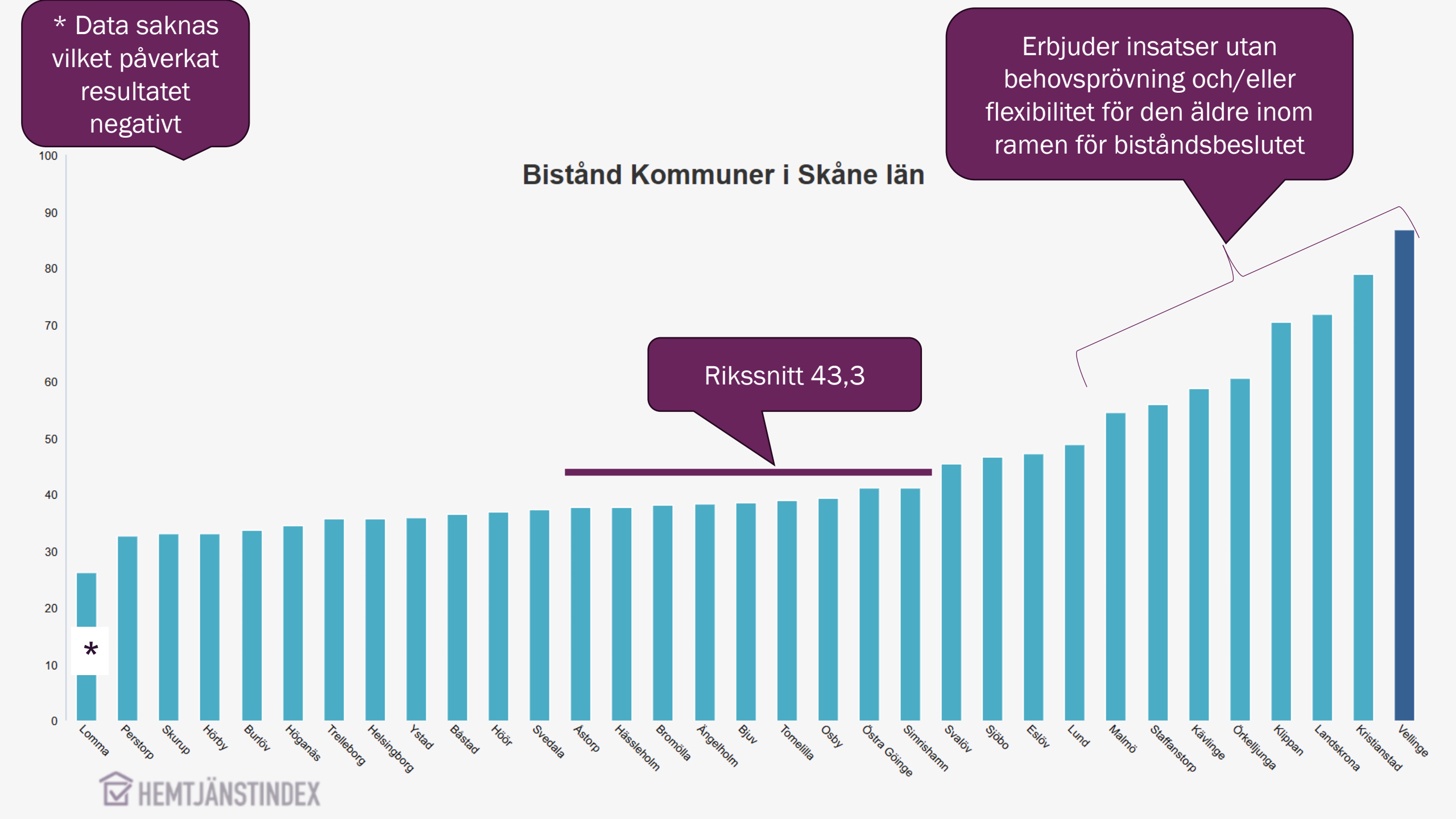

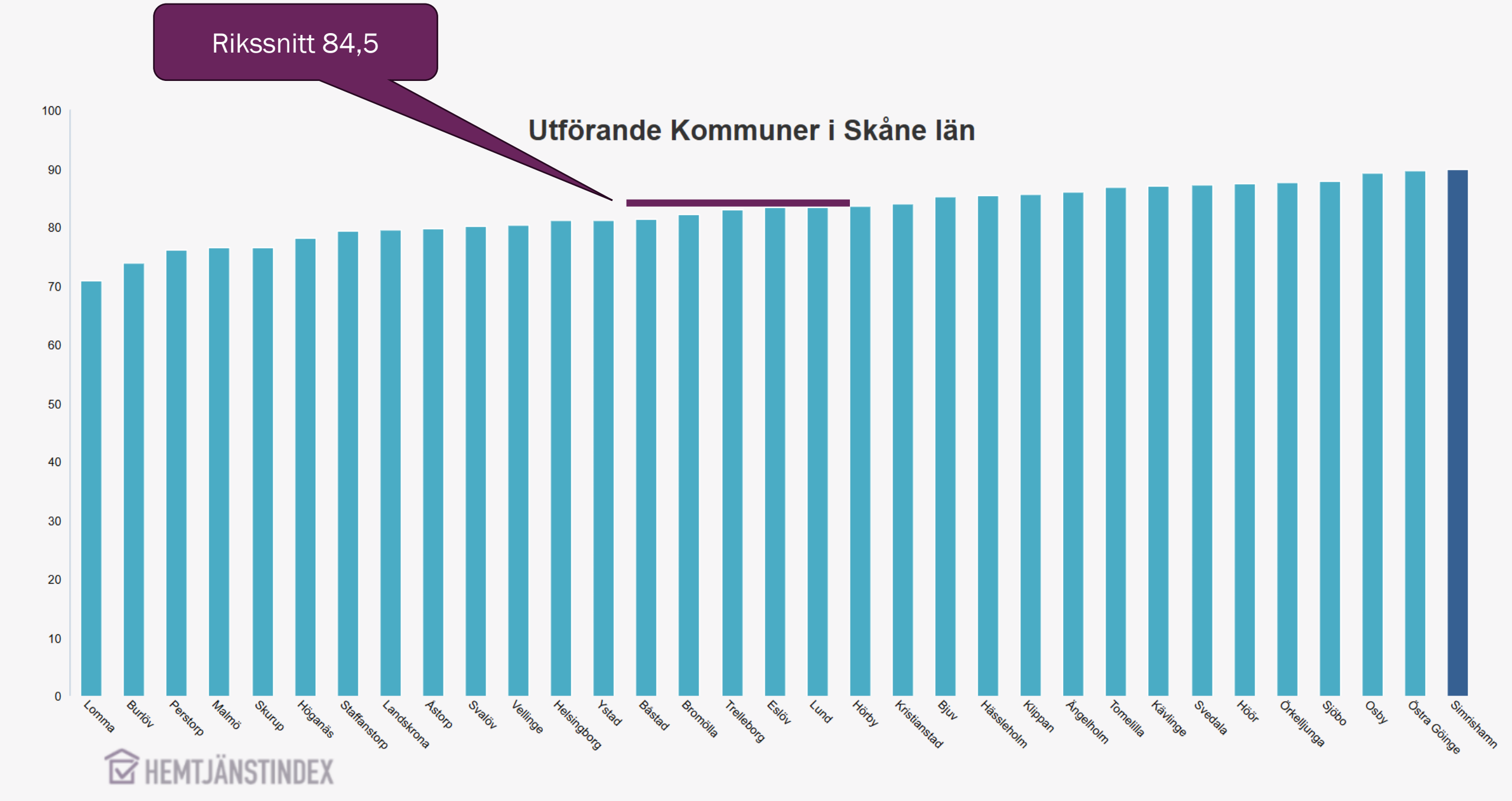
HEMTJÄNSTINDEX

* Data saknas vilket påverkat resultatet negativt

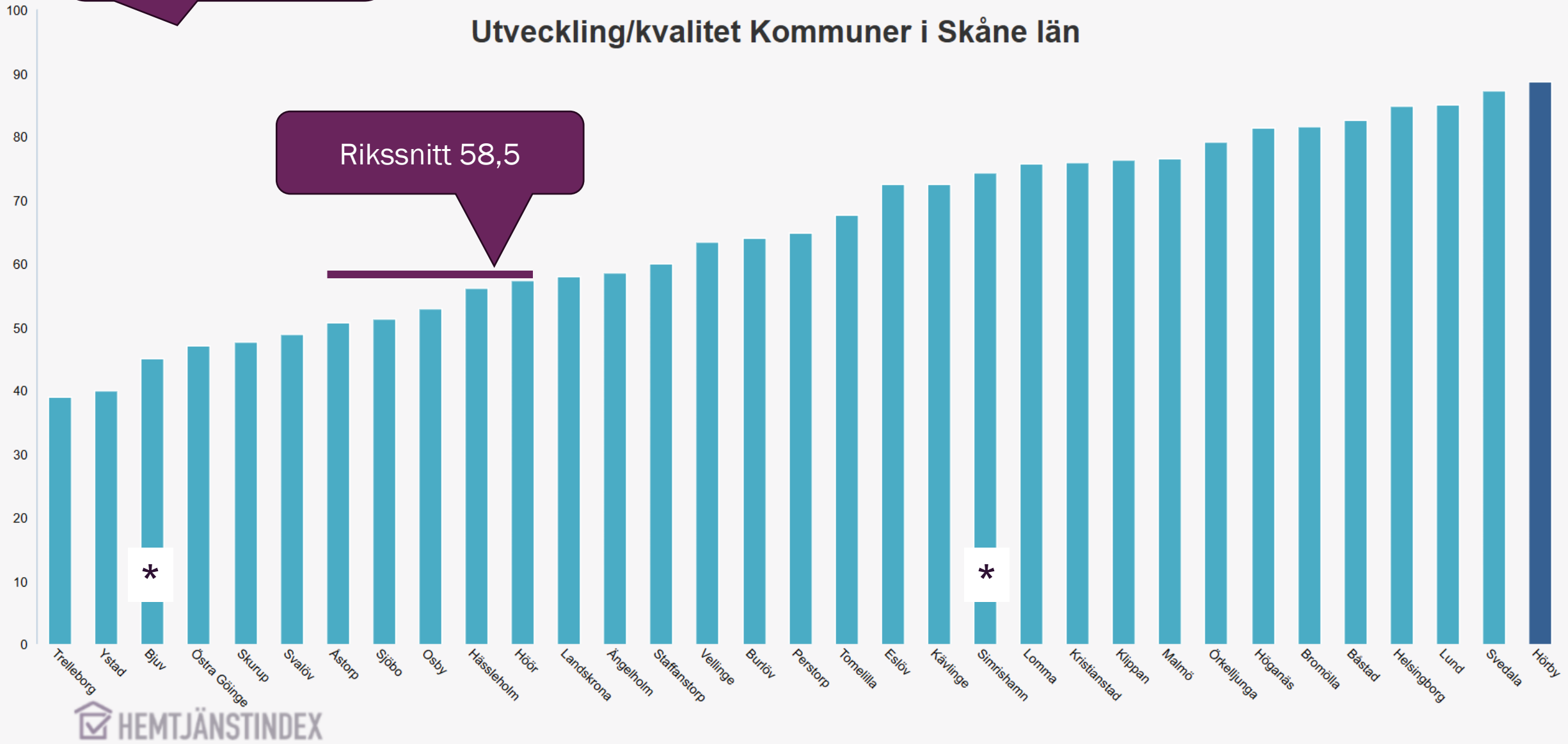
Erbjuder insatser utan behovsprövning och/eller flexibilitet för den äldre inom ramen för biståndsbeslutet

HEMTJÄNSTINDEX

Rikssnitt 84,5
Utförande Kommuner i Skåne län
100
90
80
70
60
50
40
30
20
10
0
Lomma
Burlöv
Perstorp
Malmö
Skurup
Höganäs
Staffanstorp
Landskrona
Åstorp
Svalöv
Vellinge
Helsingborg
Ystad
Båstad
Bromölla
Trelleborg
Eslöv
Lund
Hörby
Kristianstad
Bjuv
Hässleholm
Klippan
Ängelholm
Tomelilla
Kävlinge
Svedala
Höör
Örkelljunga
Sjöbo
Osby
Östra Göinge
Simrishamn
HEMTJÄNSTINDEX

* Data saknas (e-hälsoenkäten eller Enhetsenkäten) vilket påverkat resultatet negativt

HEMTJÄNSTINDEX

Hemtjänstindex 2023 – 2025

Placering 2025	Placering 2024	Placering 2023	Kommun	Hemtjänstindex 2025	Resultat	Index förändring	Data saknas
1	35	57	Kristianstad	84	Högt	+10.2	
6	11	51	Kävlinge	81	Högt	+3.4	
8	18	122	Klippan	80	Högt*	+4.6	EI
10	8	7	Lund	80	Högt	+2.1	
20	127	80	Örkelljunga	79	Högt	+11.4	
29	14	29	Vellinge	78	Över medel	+1.6	
32	165	117	Landskrona	77	Över medel*	+12.2	EI
36	100	26	Svedala	77	Över medel*	+7.8	EI
45	141	114	Simrishamn	76	Över medel*	+9.4	EH
54	19	5	Staffanstorp	75	Över medel*	-1,1	EI
61	76	228	Malmö	74	Över medel	+3.2	
63	99	97	Höganäs	74	Över medel	+4.5	
73	116	4	Helsingborg	73	Över medel*	+5.1	EI
118	37	183	Osby	71	Medel	-2,2	
128	238	160	Höör	70	Medel	+11.0	
142	66	110	Sjöbo	69	Medel	-1,7	
145	206	107	Ängelholm	69	Medel	+7.2	
148	129	113	Tomelilla	69	Medel	+1.8	
155	273	268	Burlöv	68	Medel	+13.1	
156	221	100	Bromölla	68	Medel*	+7.8	EI
171	272	261	Hörby	68	Medel	+12.5	
175	159	106	Båstad	68	Medel	+2.0	
178	189	253	Svalöv	67	Medel	+3.9	
182	177	173	Eslöv	67	Medel	+2.8	
191	131	71	Bjuv	67	Medel*	0	EH, EI
194	162	195	Hässleholm	67	Medel	+1.6	
230	181	263	Lomma	64	Under medel*	-0,5	KÄ
235	163	175	Trelleborg	63	Under medel	-1,6	
236	86	130	Östra Göinge	63	Under medel	-6,5	
239	275	290	Perstorp	63	Under medel	+8.3	
247	255	226	Skurup	63	Under medel	+5.5	
266	254	187	Åstorp	61	Under medel	+3.6	
269	157	163	Ystad	60	Under medel	-5,4	

HEMTJÄNSTINDEX

Beställt och använt Hemtjänstindex rapportpaket under något/flera av åren 2022-2024 men inte 2025

Beställt 2025

Hemtjänstindex 2026, hur tolka och använda resultaten i dialog med politiker och tjänstepersoner?

HEMTJÄNSTINDEX

SENIORERNA

ÅRETS VÄLFÄRDS-INSPIRATÖR 2025

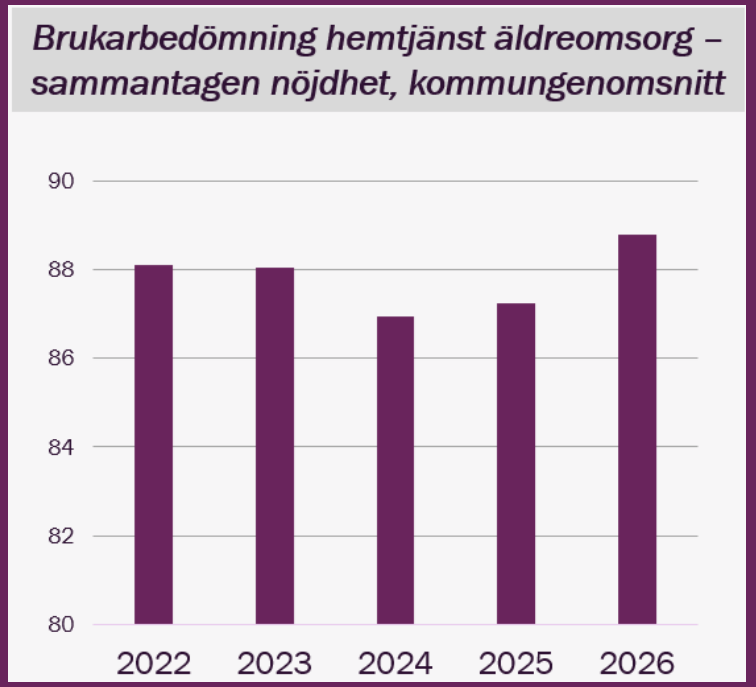
Hemtjänstens utveckling i Sverige 2022-2026

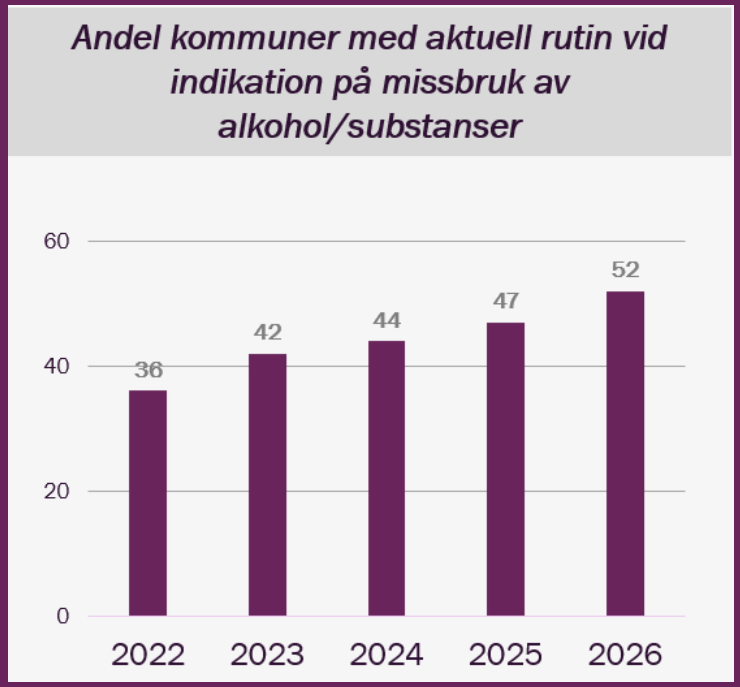
- De äldres ***nöjdhet med Hemtjänsten har ökat*** – tydlig ökning 2026
- Mer ***systematiskt arbetssätt*** i hemtjänsten (kvalitetsregister, rutiner)
- ***Informationen*** på kommunernas webbplatser markant förbättrad
- Uttalad ***flexibilitet inom beslutet ökar*** – mindre minutstyrning
- Insatser utan behovsprövning står dock och stampar

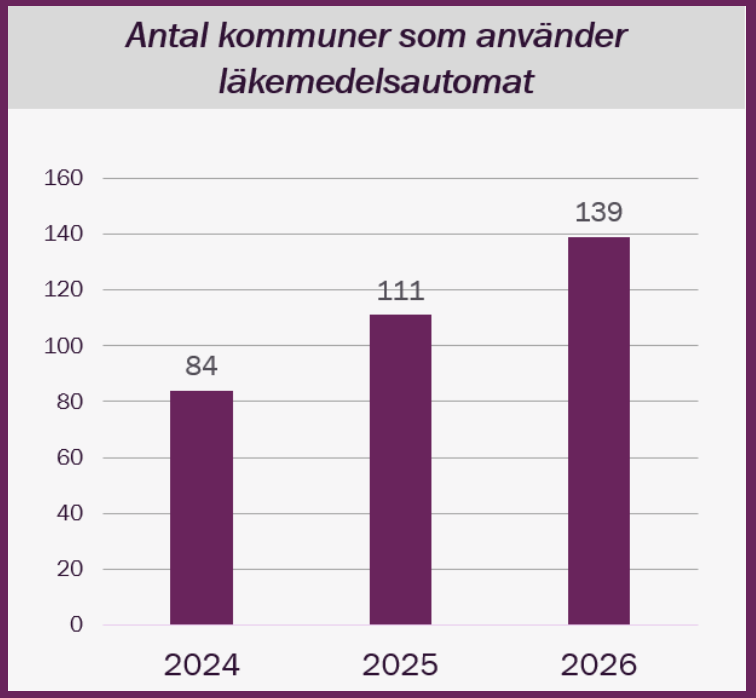
Överlag låg grad av flexibilitet

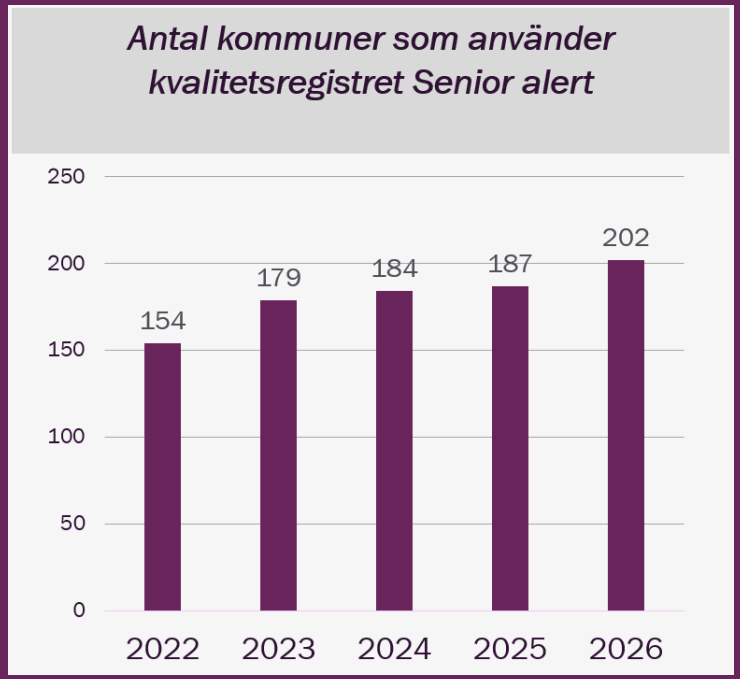
HEMTJÄNSTINDEX

Exempel

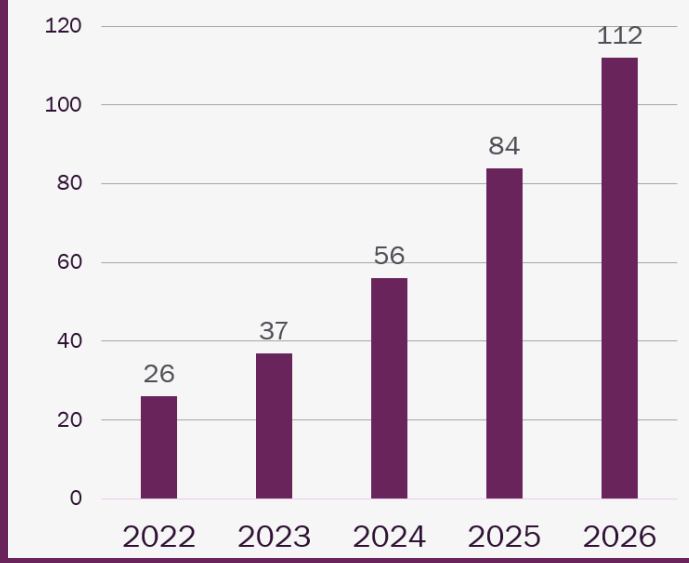

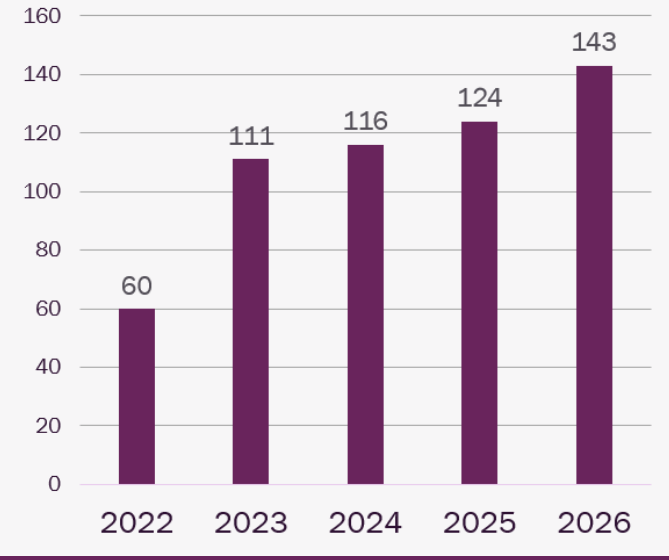
HEMTJÄNSTINDEX

Exempel

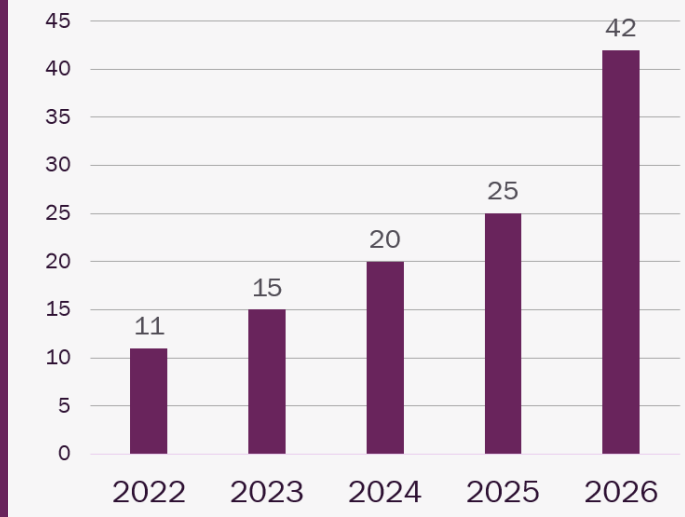
Antal kommuner med ”räknesnurra” – för preliminär beräkning av avgiften

Antal kommuner som informerar om ungefärlig tid från ansökan till beslut

Antal kommuner som erbjuder och informerar om flexibilitet för den äldre inom ramen för beslutet

HEMTJÄNSTINDEX

Flera goda kommuner att inspireras av

Kommun	De äldres nöjdhet med hemtjänsten 2022	De äldres nöjdhet med hemtjänsten 2025	Personalen tar hänsyn till deras önskemål 2022	Personalen tar hänsyn till deras önskemål 2025	Placering Hemtjänst-index 2022	Placering Hemtjänst-index 2025
Fagersta	80%	89%	78%	88%	283	4
Habo	91%	95%	80%	93%	183	12
Klippan	84%	89%	72%	88%	267	8
Surahammar	84%	91%	76%	87%	207	90

Alla har använt Hemtjänstindex rapportpaket

HEMTJÄNSTINDEX

Vad vi ser

- Kommuner som satsar på utveckling får bättre hemtjänst
- Ofta förbättras informationen som steg 1
- Nöjdheten hos de äldre ökar efter ett par år

2026 har 22 kommuner full pott inom Information

När fler och fler kommuner uppdaterar informationen är det de andra delindexen som avgör placeringen i Hemtjänstindex

Budskap till era kommuner

Nu sker det en rejäl utveckling av hemtjänsten i andra kommuner – se till att hänga på utvecklingen

Hemtjänstindex webbplats utvecklad

HEMTJÄNSTINDEX

SENIORERNA

ÅRETS VÄLFÄRDS-INSPIRATÖR 2025

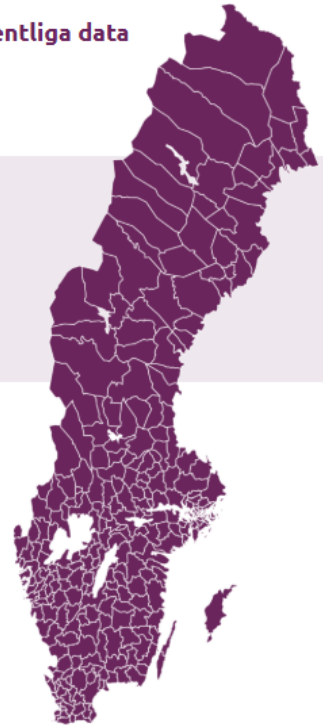
Ta hjälp av webben inför dialog med kommunen

HEMTJÄNSTINDEX

HEM OM HEMTJÄNSTINDEX UTVECKLING AV HEMTJÄNSTEN BESTÄLLNING NYHETER KONTAKT

Hemtjänstindex är ett samlat mått på hemtjänstens kvalitet i Sveriges 290 kommuner. Indexet bygger på offentliga data och mätmodellen är utvecklad med stöd av forskningsinstitutet RISE.

Hemtjänstindex 2025

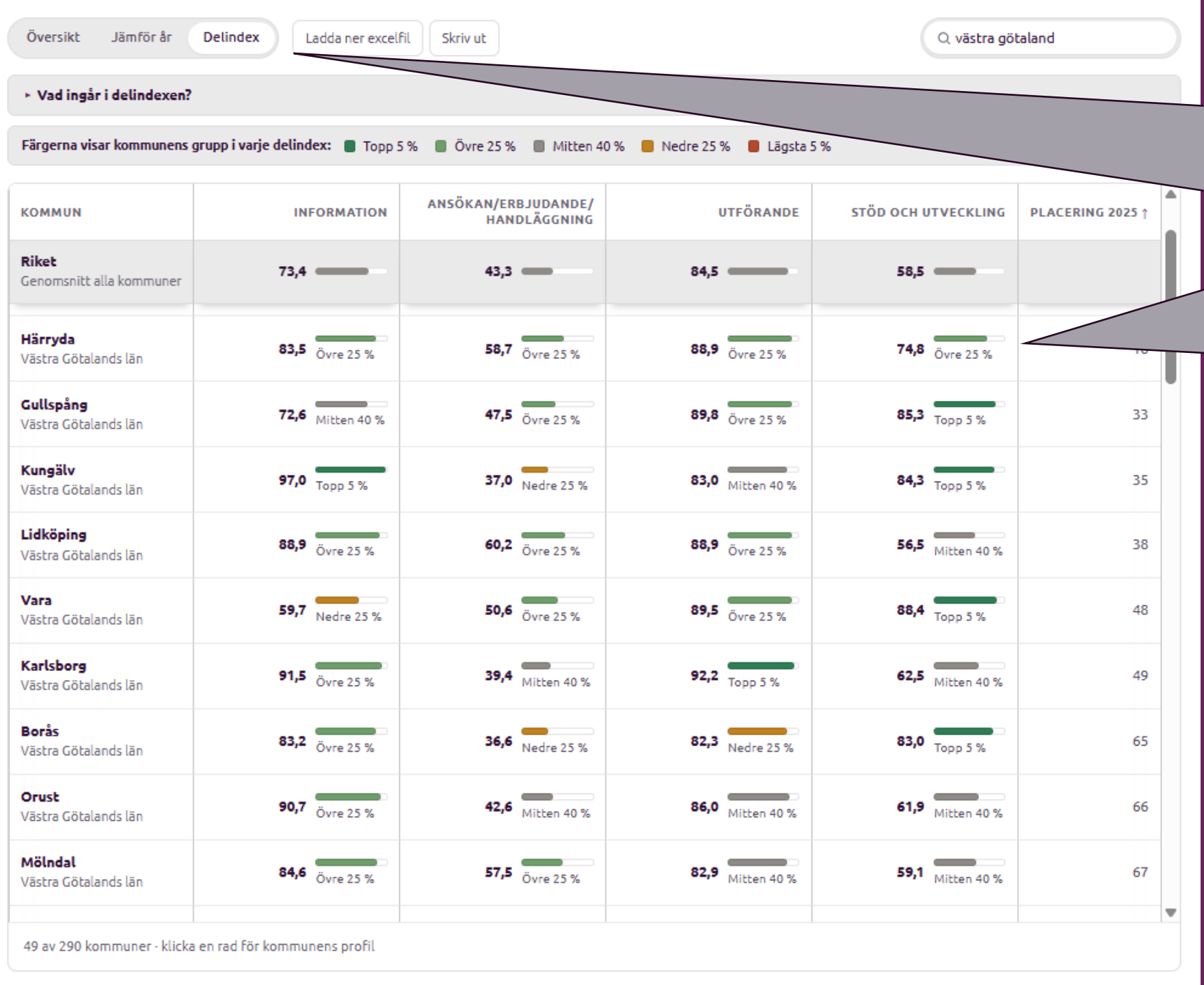
Klicka på kolumnerna för att ändra sortering.
Klicka på en kommun för fördjupad information.
Hitta din kommun med sökfältet.

Översikt | Jämför år | Delindex | Ladda ner excelfil | Skriv ut | härryda

PLACERING ↑	KOMMUN	HEMTJÄNSTINDEX 2025	PLACERING 2024	DATA SAKNAS
16	**Härryda** Västra Götalands län	**78,9** Högt	44	–

1 av 290 kommuner · klicka en rad för kommunens profil

HEMTJÄNSTINDEX

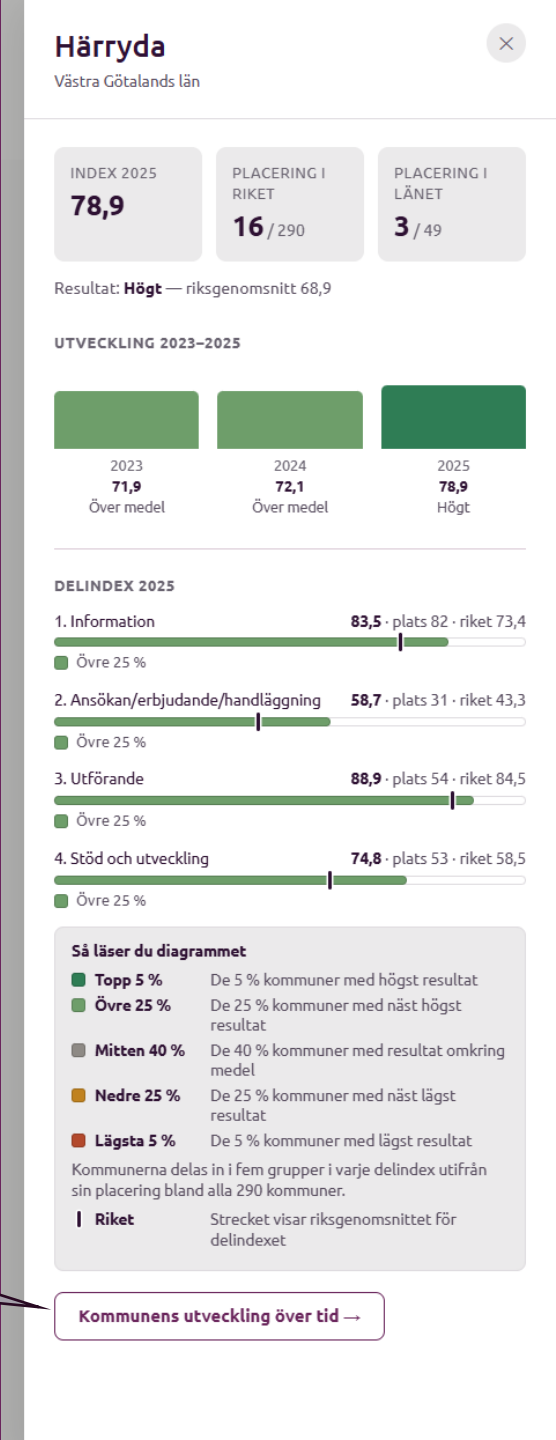
Nu har vi även förtydligat kommunens resultat i de fyra delindexen.

Ta hjälp av webben

Klicka på din kommun och en flik öppnas med mer information

Klicka här och du kan se detaljer om kommunens resultat 2022-2025

HEMTJÄNSTINDEX

Positiv och konstruktiv anda hjälper

Lyft fram det positiva – men peka på utvecklingsområden

Kommunerna kan få hjälp av Hemtjänstindex rapportpaket

Kommunala ursäkter

”Vi har redan koll”

- Kommunen använder brukarundersökningen, men den säger inte allt
- Hemtjänstindex följer förutsättningar för kvalitet – bra information, möjlighet att påverka (flexibilitet), att insatser följs upp, att aktuella rutiner finns, att välfärdsteknik och kvalitetsregister används
- Dessutom visar indexet styrkor och brister – ett underlag för en handlingsplan
-

Kommunala ursäkter

”Vi gör egna sammanställningar”

- Ingen kommun har lyckats upprätta eget ”hemtjänstindex”, inte ens de riktigt stora.
- Däremot intygar kommuner att rapportpaketet från Hemtjänstindex sparar tid för handläggare och kvalitetsansvariga, som istället kan fokusera på åtgärder för att höja kvaliteten.

Kommunala ursäkter

- *”Det ryms inte i budgeten”*

- Priset är närmast felräkningspengar för kommunen.
- För alla kommuner utom Stockholm ligger priset långt under gränsen för när kommunen måste upphandla.

Kommunala ursäkter

”Vi vill få ordning på kvalitetsarbetet först innan vi köper paketet”

- Kommunen har missat att Hemtjänstindex är ett utmärkt underlag för att få ordning på kvalitetsarbetet.
- Kommunen får tydligt underlag för vilka insatser som behövs, hur de prioriteras av seniorerna och vilka åtgärder som går snabbt och kostnadseffektivt att genomföra.
- Ingen tid att förlora!
-

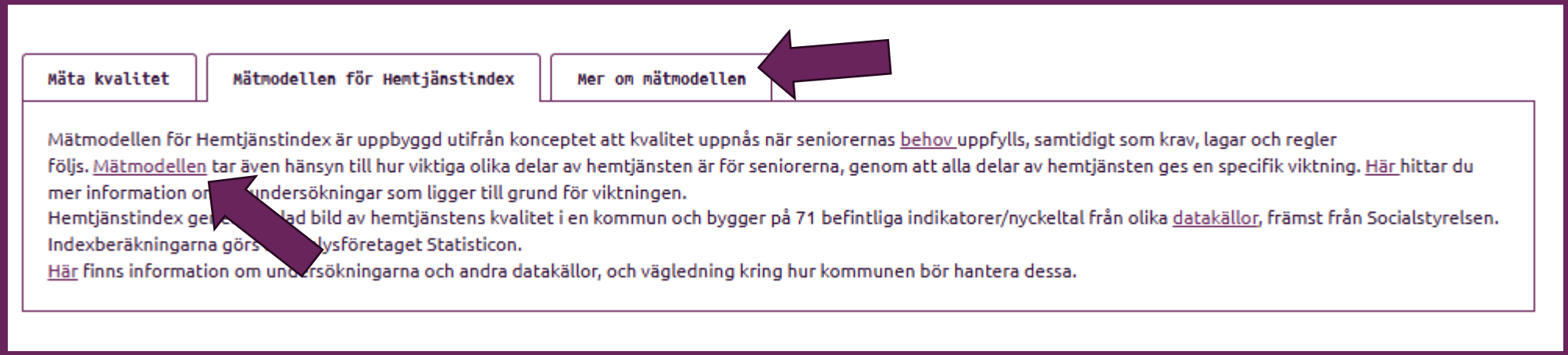
Kommunala ursäkter

"Hemtjänstindex visar inte hela sanningen, vi har egna mätningar."

- Kan stämma – har koll på synpunkter, klagomål, avvikelser
- Bekräfta att kommunen gör rätt, men att Hemtjänstindex blir utmärkt komplement
- Indexet ger dessutom möjlighet till jämförelser

Mätmodell, detaljer

Äldreboendeindex

SENIORERNA

Mäta kvaliteten inom äldreboenden för alla 290 kommuner

Även utveckla kvalitetsindex per äldreboende

Projekt två år, finansiering Allmänna arvsfonden

SENIORERNA

Drygt 20 Samarbetspartners

Initiativtagare:

SENIORERNA

Samarbetspartners:

RI.SE

statisticon
STATISTICS & RESEARCH

Seniorval

SKI
SVENSKT KVALITETSINDEX
A part of EPSI Rating Group

VÄLFÄRDS iNDEX

SENIOR alert

Referenskommuner
Referensföretag

Kvalitetsregister

Projektet pågår 2026 - 2028

Nu: Workshops med äldre/anhöriga på äldreboenden

Våren 2027: En preliminär test av Äldreboendeindex

Januari/februari 2028 lanseras Äldreboendeindex

SENIORERNA

https://hemtjanstindex.se/

Glöm inte att prenumerera på vårt nyhetsbrev!
https://hemtjanstindex.se/nyheter/

HEMTJÄNSTINDEX

SENIORERNA

ÅRETS VÄLFÄRDS-INSPIRATÖR 2025

HEMTJÄNSTINDEX

Vad händer nu?

- 21 oktober: Maria Larsson skickat brev till kommunerna
- 26 november webbinarium, inför publicering
- 1 december lokalt paket, material & mallar
- 8 december – riksmedia, lokalmedia
- Prisutdelning till vinnare ute i kommunerna

Lokalt paket HTI 2026

- Text sociala medier (FB, Insta)
- Skrivelsemall till kommunen
- Insändarmall
- Frågor & svar
- Regional ranking (8 december)

SENIORERNA